

KIRJOITTAJA

ERJA TAURA-JOKINEN

KUVAT

JANI LAUKKANEN

JAA ARTIKKELI

IHMISTEN TARINAT | 18.06.2025 | 12 / 2025

"Elävä musiikki virittää yhteyttä Jumalan ja ihmisen välille" – Anna-Maaria Varosen kehittämässä sävelrukouksessa osallistuja saa olla myös hiljaa

Sellisti Anna-Maaria Varonen kehitti Sävelrukouksen – rauhoittavan tilaisuuden, jossa nautitaan sanattomasta yhteydestä elävän musiikin ja muutaman siihen virittävän Raamattu-tekstin äärellä.

Melodioita jousisoittimella, yhteistä hyräilyä, spontaania liikettä tai lepoa, *Raamatun* tekstien mietiskelyä ja sanatonta rukousyhteyttä. Näitä sisältyy sellisti, yhteisömuusikko ja musiikkipedagogi **Anna-Maaria "Ammi" Varosen** kehittelyyn ja toteuttamiin Sävelrukous-iltoihin, joita on pidetty säännöllisesti viime kuukausien ajan Vivamossa, Kansan Raamattuseuran loma- ja kurssikeskuksessa.

– Tulevaisuudessa haluan tutustuttaa Sävelrukoukseen kristittyjä ympäri Suomen seurakuntavierailuja tekemällä ja tapahtumissa vieraillemalla. On myös mahdollista, että tähän tehtävään sitoutuu muitakin kristittyjä muusikoita, Varonen sanoo ja viittaa Crescendoon, kansainväliseen kristittyjen muusikoiden järjestöön, jossa hän paraikaa kantaa Suomen koordinaattorin vastuita.

– Sinänsä Sävelrukouksessa on kyse tuttujen juttujen yhdistelmästä. Sisältäähän se elävää musiikkia, Jumalan sanaa ja kristittyjen yhteyttä. Nyt vain tuoreella tavalla, saumattomasti rukoukseen liitettynä.

Lupa liikehtiä ja tai olla paikallaan

Varosella on suuri luottamus elävän musiikin voimaan.

– Se rauhoittaa, pysähdyttää, herkistää, nostattaa muistoja ja rukouksia.

– Yhdellä syntyy musiikin myötä tarve liikkua tai tanssia, toinen nauttii kuulemastaan hiljaa paikallaan, kolmannen mielessä musiikki muotoutuu väreiksi, kuviksi tai tarinoiksi. Sävelten ja rukousten äärelle jokaisella on lupa tulla sellaisena kuin on.

Ohjaan kyllä mukanaolijoita laulamaan pieniä rukousmelodioita, hyräilemään tai tuottamaan yhteistä ääntä, mutta osallistua saa myös pelkästään kuunnellen.

Varonen soittaa sellollaan klassista musiikkia ja improvisaatioita, mutta myös tuttuja, hengellisiä kappaleita. Joidenkin sanat ovat niin tuttuja, että ne tulevat automaattisesti mieleen, vaikka niitä ei ääneen laulettaisikaan.

Osallistujat eivät tuo esiin rukousaiheitaan vaan Sävelrukous rohkaisee kuunteluun ja hiljaiseen läsnäoloon Jumalan kasvojen edessä. Sanallinen sisältö koostuu muutamista juonnoista sekä musiikin lomassa kuultavista, kirkkovuoden ajankohtaan sopivista Raamatun teksteistä.

Yhteisöllinen kokemus

Palautteissa osallistujat ovat kiitelleet Sävelrukousta rauhoittavaksi, pysähdyttäväksi, turvalliseksi ja voimaannuttavaksi tapahtumaksi – sellaiseksi, jota moni oli kaivannut arkeensa.

Vapauttavana on koettu se, ettei osallistujalta vaadita yhtään mitään, ei laulutaitoaakaan.

– Ohjaan kyllä mukanaolijoita laulamaan pieniä rukousmelodioita, hyräilemään tai tuottamaan yhteistä ääntä, mutta osallistua saa myös pelkästään kuunnellen.

– Elävä musiikki virittää yhteyttä Jumalan ja ihmisen välille, Varonen tiivistää.

Kerran puhumaton muistisairas tarttui puolisoaan kädestä soittaessani kappaleen, joka oli soinut heidän häissään.

Hoivakotien musiikko

Kaipuuta Varonen hoitaa myös erilaisissa laitoksissa ja palveluysiköissä musisoidessaan. Muistisairaisissa ikäihmisissä tutut sävelmät saavat aikaan ihmeteltäviä, ihailtavia muutoksia.

– Vaikka he eivät enää sairautensa vuoksi pystyisi puhumaan, tuttu laulu voi palauttaa sanat huulille. Kerran puhumaton muistisairas tarttui puolisoaan kädestä soittaessani kappaleen, joka oli soinut heidän häissään.

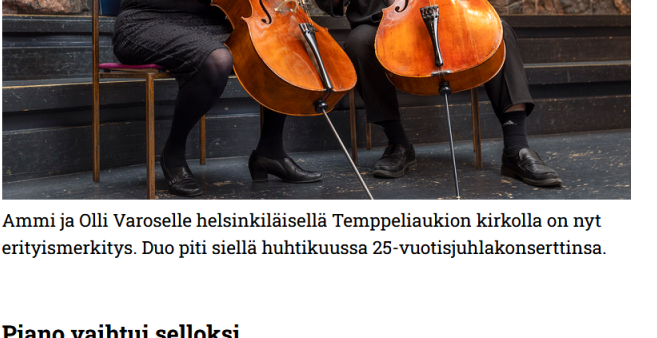
Turun ammattikorkeakoulussa sairaala- ja hoivamusiikin koulutuksen käytyään Ammi Varonen päätti hyödyntää sen antia Alzheimerin tautiin sairastuneen isoäitinsä kanssa.

Vaikka ikäihminen unohtaisi saman tien juuri käyneen soittajan ja hänen esityksensä, keho muistaa.

– Viimeisinä elinkuukausinaan hän ei enää pystynyt puhumaan, eikä lausumaan lempirunoaan, joka oli **Lauri Pohjanpään** *Lapsuuden maa*. Siksi päätin tehdä oman sävellyksen tuohon runoon. Esittäessäni sitä sanat palasivat isoäitini huulille. Musiikki – vaikka melodia olikin uusi – auttoi sanojen muistamisessa.

Hoivakodeissa ja laitoksyksiköissä henkilökunta on kertonut, että musiikkihetken jälkeen tunnelma osastolla on usein aiempaa tyyntempi.

– Vaikka ikäihminen unohtaisi saman tien juuri käyneen soittajan ja hänen esityksensä, keho muistaa. Sille jää hyvä olo.

Ammi ja Olli Varoselle helsinkiläisellä Tempelliaukion kirkolla on nyt erityismerkitys. Duo piti siellä huhtikuussa 25-vuotisjuhlakonserttinsa.

Piano vaihtui selloksi

Varonen vietti lapsuutensa Halikon Salaisissa. Naapurustossa asuivat isovanhemmat ja tukku muitakin sukulaisia.

– Aika varhain ymmärsin elinpiirini erityisyyden. Koin olevani etuoikeutettu, kun sain elää sukuni juurilla.

Hänen äidillään ja isällään oli tapana laulaa lapsille iltalaulu. Myös iltarukous luettiin yhdessä.

– Isältä toivoin aina virren *Maat, metsät hiljenneninä*, äiti sai laulaa *Pikku Matin*.

Varonen kävi lapsena pyhäkoulussa ja musiikkileikkikoulussa sekä aloitti pianonsoiton. Instrumentti vaihtui 12-vuotiaana selloksi.

Se oli herätyksen hetki, josta alkoi intensiivinen, tavoitteellinen harjoitteluni ja matka kohti musiikin ammattilaisuutta.

– Täyttää intoa ei syntynyt aivan heti. Olin pianon kanssa päässyt jo pitkälle, mutta sellon kanssa jouduin aloittamaan ihan alusta.

Käänne tapahtui 14-vuotiaana eräässä konsertissa, jossa hän vaikutti taitavan ammattisellistin soitosta.

– Se oli herätyksen hetki, josta alkoi intensiivinen, tavoitteellinen harjoitteluni ja matka kohti musiikin ammattilaisuutta.

Varonen tahtookin rohkaista erityisesti nuoria soittajia menemään konserttiin.

– Sieltä saa valtavasti innostusta ja inspiraatiota.

Luovuus tulvi vesitunneliin

Sellistihän Varosesta sitten tuli. Samaa ammattia edustaa hänen aviomiehensä **Olli Varonen**. Varosten päätyötä on konsertoida duona. Yhteisiä esityksiä on takana tuhatkunta. Ohjelmistossa on klassista musiikkia 1600-luvulta 2000-luvulle saakka. Viitteellisempää ohjelmistoa löytyy musikaalien, elokuväsävelten ja rakastettujen ikivihreiden joukosta. Oma paikkansa on kansanlauluarteistolla sekä hengellisillä sävelmillä.

Yhteisiä konsertteja duo tekee muun muassa gospelmuusikko **Jaakko Löytyn** kanssa. Varonen myös säveltää, sanoittaa ja laulaa omaa musiikkia. Joskus kappale syntyy yhdessä hetkessä. Niin kävi vuonna 2013, kun Ammi Varonen oli ensimmäistä kertaa elämässään Israelissa.

– Olin haaveillut jo pitkän aikaa pääsystä Pyhään maahan. Kun yhdessä matkaryhmassä oli sattumalta tilaa ja minulla töiden puolesta vähemmän ajat, ilmoittauduin mukaan.

Yksi tutustumiskohde oli Jerusalemissa Hiskian vesitunneli, joka sijaitsee kaupungin vanhimmassa osassa. Kiveen louhitun, 704-metrisen tunnelin rakennutti Juudan kuningas **Hiskia** noin vuonna 701 eKr., kun Assyrian kuningas **Sanherib** oli hyökkäämässä Jerusalemiin.

Kaivoin pikavauhtia esiin vihkonni ja kirjoitin siihen melodian ja sanat.

– Olin kahlaamassa matkaryhmän mukana tuossa pimeässä tunnelissa, kun mieleeni alkoi tulla säveliä ja sanoja. Kun pääsin tunnelista taivasalle, kappale oli valmis! Kaivoin pikavauhtia esiin vihkonni ja kirjoitin siihen melodian ja sanat.

Niin syntyi kappale *Vettä virtaavaa*, jonka yksi säkeistö kuuluu näin:

Annat sydämeeni laulun hiljaisen.

Annat kiitosmielen, kauniin rukouksen.

Annat rauhan, lohdutuksen, rohkeuden.

Annat kaiken, mitä tänään tarvitsen.

Tänään nuo sanat sopivat hätkähdyttävän osuvasti kuvaamaan Ammi Varosen kehittämää Sävelrukousta.